3827

Minister van Buitenlandse Zaken (Beyen) en minister zonder portefeuille (Luns) aan ambassadeur te Washington (Van Roijen), 14 april 1954

Referte Uw telegram nr. 813.

Het moment lijkt mij thans gekomen voor een omgaande demarche Uwerzijds op hoogst mogelijke niveau - rekening houdende met eventuele langere afwezigheid van Dulles - waarbij ware te kennen te geven dat

a) Nederland uiteraard de ontwikkelingen sinds Dulles 'united action' speech met aandacht heeft gevolgd, niet slechts als NATO-partner, die evenals alle andere leden-staten ook belang heeft bij politieke en militaire situatie buiten NATO-gebied, doch zeer in het bijzonder wegens overzeese gebiedsdeel in Pacific en onze speciale belangen in Indonesië;

b) de Nederlandse regering in verleden reeds blijk heeft gegeven het op prijs te stellen geïnformeerd te blijven omtrent ontwikkelingen in Zuid-Pacific, met name ANZUS;

c) thans uit persberichten conclusie valt te trekken, dat een bondgenootschappelijke samenwerking op grotere schaal te bewerkstelligen, in ruimer geografisch verband namelijk geheel Z.O. Azië en Westelijke Pacific overwogen wordt; hierbij zou door U kunnen worden verwezen naar AP-bericht d.d. 13 dezer over uitlatingen van 'hoge Amerikaanse functionaris' inzake tien landen pact, waaromtrent Indonesië reeds door Dulles zou zijn gepolst;

d) Nederland aanvankelijk heeft willen afwachten of zijdens de Amerikaanse regering langs diplomatieke weg nadere indicaties zouden worden gegeven omtrent door haar genomen initiatief sub c);

e) wij bij gebreke daarvan thans het moment gekomen achten zodanige inlichtingen te verzoeken, omdat wij menen daarop als bondgenoot en Pacific-mogendheid aanspraak te kunnen maken en opdat wij op grond van gefundeerde informaties eventuele consequenties kunnen trekken, teneinde tijdig een verantwoorde houding te bepalen. Dit laatste wordt urgent, aangezien door Parlement en pers reeds vragen worden gesteld.

U zou bij dit gesprek in het algemeen nog eens Nederlands standpunt kunnen schetsen, zoals weergegeven in mijn 432 en Uw 812 en 813.

Het doel van deze demarche is mede nogmaals 'on record' te gaan, dat wij bij ontwikkelingen in Zuid-Pacific en Z.O. Azië in hoge mate zijn geïnteresseerd, teneinde de grote mogendheden in een later stadium elk pretext te ontnemen, dat wij zelf verstek hebben laten gaan.

Het lijkt ons voorshands niet nodig verder te gaan door b.v. uitdrukkelijk teleurstelling te uiten over gebrek aan informatie en consultatie zijdens U.S.-regering, aangezien zulks ons inziens voldoende in Uw demarche ligt opgesloten.

Overeenkomstige demarches worden te Londen en Parijs gedaan.

Kenmerk: Beyen/Luns 442.
© NA, archief Minkol., codetel. 19546
http://resources.huygens.knaw.nl/indonesischebetrekkingen1945-1969/Nederlands-indonesischeBetrekkingen1950-1963/Document/19276